

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/47/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515207031
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2515207031.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: Q. H., nar. XX.X.XXXX, bytom H. V. XX, XXX XX D., proti odporcovi: iService, a.s., so sídlom Straková 1, 811 01 Bratislava, IČO: 46 029 796, o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, o neplatnosť zmluvy o pôžičke a o neplatnosť rámcovej zmluvy o spolupráci, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany, č. k. 8C/22/2015-35 zo dňa 12. novembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením nariadil predbežné opatrenia tak, že uložil zamestnávateľovi Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., so sídlom Rožňavská 1, 832 72 Bratislava, IČO: 35 914 939 zdržať sa zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej dňa 17.12.2013, a až do skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že účelom predbežného opatrenia je podľa zákona rýchla i keď len dočasná úprava právnych a faktických pomerov účastníkov, resp. niekoho iného, od koho to možno spravodlivo požadovať, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. V danom prípade súd konštatuje, že sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia stotožňuje. Súd vychádzal zo skutočnosti, že navrhovateľka, ktorá mala záujem získať od odporcu pôžičku, sa musela podrobiť vopred určenej a sformulovanej zmluve o zrážkach zo mzdy. Tvrdenie navrhovateľky o neprijateľných zmluvných podmienkach v danom právnom vzťahu medzi účastníkmi súd preskúma vo veci samej, ale v danej veci sú tieto tvrdenia dostatočné na nariadenie predbežného opatrenia. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka,, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.) (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 18Co 108/2011). Súd v zmysle § 76 ods. 4 O.s.p. konštatuje, že keďže návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu, ďalšie dôvody v odôvodnení tohto uznesenia neuvádza.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav ako aj z dôvodu, že predbežné opatrenie bolo nariadené v rozpore s účelom predbežného opatrenia. Uviedol, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko zmluva o pôžičke a dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená medzi navrhovateľkou a investormi - fyzickými osobami, zastúpenými odporcom. Nepoužil správne ustanovenia právnych predpisov a aplikuje na vzťah fyzických osôb nepodnikateľov ustanovenia spotrebiteľského práva a argumentuje možnosťou, že dohoda o zrážkach zo mzdy môže byť neprijateľnou podmienkou podľa ust. § 53 OZ. Vzhľadom na uvedené je tohto názoru, že nie je subjektom, ktorý je pasívne legitimovaný v spore. V súvislosti s tým, tiež je toho názoru, že vo veci rozhodol nepríslušný súd. Uznesenie je zmätočné v otázke určenia neplatnosti rámcovej zmluvy o spolupráci, nakoľko s navrhovateľkou neuzavrel žiadnu zmluvu o spolupráci. Predbežné opatrenie bolo nariadené v rozpore s jeho účelom, keď súd v odôvodnení neuviedol presný dôvod nariadenia predbežného opatrenia. Pomery investorov a navrhovateľky sú upravené zmluvou o pôžičke a dohodou o zrážkach zo mzdy. Navrhovateľka prestala plniť svoje povinnosti dlžníka a prestala pôžičku splácať. Mesačná splátka vo výške 151,27 eura, ku ktorej sa navrhovateľka dobrovoľne zaviazala vzhľadom na porušenie povinností dlžníka vznikol legitímny nárok investorov na rizikovú prirážku pri mesačnej splátke a podľa dohody o zrážkach zo mzdy sa navrhovateľke zráža mesačne 220 eur. Navýšenie mesačnej splátky je teda v rozsahu cca 70 eur mesačne. Nejde teda o zásadný zásah do majetkovej sféry navrhovateľky. Účel predbežného opatrenia nebol splnený ani s ohľadom na možné rozhodnutie súdu vo veci samej a jeho následkov. Navrhovateľka žaluje investorov o neplatnosť zmluvy o pôžičke a dohody o zrážkach zo mzdy. Takýto návrh nemá žiadnu oporu v platných právnych predpisoch a to dokonca ani spotrebiteľského práva. Aj podľa predpisov spotrebiteľského práva je možné žalovať len neplatnosť neprijateľnej podmienky a nie celého právneho úkonu. Dokonca aj v prípade, ak by súd vyhlásil neplatnosť celej zmluvy o pôžičke, neznamená to, že navrhovateľka nemusí vrátiť minimálne istinu a zákonný úrok podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Nedochádza teda k situácii, že by rozhodnutím súdu vo veci samej mohlo dôjsť k zásadnej zmene pomerov medzi investormi a navrhovateľkou a preto nie je žiaden dôvod dočasne upraviť pomery účastníkov, tak ako to bolo nariadené predbežným opatrením.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne.

V prejednávanej veci sa navrhovateľka domáha žalobou vo veci samej určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej dňa 17.12.2013, Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 17.12.2013, rámcovej zmluvy o spolupráci a Zmluvy o použití zmenky. Z pripojených listinných dôkazov predložených navrhovateľkou bolo zistené, že navrhovateľka (ako dlžníčka) uzatvorila Zmluvu o pôžičke podľa § 657 a nasl. OZ s investormi, zastúpenými na základe udeleného plnomocenstva odporcom dňa 17.12.2013, na základe ktorej jej bola internetovou aukciou pôžičiek, poskytnutá pôžička v sume 3.800 eur s úrokovou sadzbou 22,73 %, dobou splatnosti 36 mesiacov a pri RPMN 29,64 %, pričom výška a dátum jednotlivých splátok boli určené v splátkovom kalendári. Zmluvu na základe výsledku internetovej aukcie pôžičiek uzatvára odporca v mene a na účet investorov, ktorých totožnosť nie je dlžníkovi v súlade s ust. VZP známa. Navrhovateľka toho istého dňa uzavrela s odporcom aj zmluvu o použití zmenky, ktorá sa uzatvára v súvislosti so Zmluvou o pôžičke a s investormi zastúpenými na základe udeleného plnomocenstva odporcom i dohodu o zrážkach zo mzdy. Listom zo dňa 29.4.2015 vyzval odporca navrhovateľku na úhradu dlžnej sumy 423,54 eura, najneskôr do 6.5.2015. Dňa 28.7.2015 bola zamestnávateľovi navrhovateľky zo strany odporcu predložená dohoda o zrážkach zo mzdy a žiadosť o vykonávanie zrážok vo výške 220 eur mesačne od najbližšieho termínu výplaty mzdy.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť

predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 4 O.s.p., ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia vznikne neprimeraná ujma účastníkovi, teda že ujma povinného nesmie byť neprimeraná výhode, ktorú nariadením predbežného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Existencia právneho pomeru medzi účastníkmi alebo nároku prípadne ich osvedčenie, samé osebe ešte netvorí zákonný dôvod pre vydanie predbežného opatrenia. Až ich ohrozenie dovoľuje súdu predbežné opatrenie nariadiť. Toto ohrozenie bezprostredne hroziacou ujmu musí byť konkrétne a najviac oprávneným účastníkom aspoň osvedčené.

V zmysle § 551 Občianskeho zákonníka o dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia (ods. 1). Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila (ods. 2).

Navrhovateľka podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sleduje dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi. Predložením Dohody o zrážkach zo mzdy a žiadosťou o vykonávanie zrážok zamestnávateľovi navrhovateľky bola osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi s ohľadom na vec samu. Vzhľadom na to, čo dosiaľ vyšlo v konaní najavo, bolo by predčasným a neodôvodneným v tomto štádiu konania tvrdiť, že tento nárok navrhovateľky je vopred očividne vylúčený. Na potvrdenie alebo vyvrátenie skutočností, či odporca je resp. nie je pasívne legitimovaný, bude nevyhnutné vykonať dokazovanie a celú vec skutkovo i právne vyhodnotiť. Podľa zmlúv predložených navrhovateľkou táto nemala ani inú možnosť ako žalovať odporcu, s ktorým navrhovateľka uzatvorila zmluvu pôžičky a ďalšie a ktorý je ako jediný jasne a zrozumiteľne v zmluve o pôžičke, a v ďalších označený. I keď odporca tvrdí, že nie je pasívne legitimovaný, uvedené nepreukázal zmluvami s investormi, navyše sám odporca zamestnávateľovi navrhovateľky predložil Dohodu o zrážkach zo mzdy a žiadosť o vykonávanie zrážok, čím navrhovateľka osvedčila potrebu nariadenia predbežného opatrenia voči odporcovi. Obdobne odvolací súd poukazuje i na tvrdenie odporcu o tom, že v danom prípade nejde o spotrebiteľský vzťah, keďže nie je zjavné, kto sú investori (či ide o fyzické osoby - nepodnikateľov). Z obsahu listinných dôkazov predložených navrhovateľkou jednoznačne v tomto štádiu konania súd nemá osvedčenú tú skutočnosť, že sa nejedná o spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 52 a nasl. OZ a z.č. 250/2007 Z.z. a tiež z.č. 129/2010 Z.z. a odporcu uvedené nepreukázal. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s názorom odvolateľa v tom, že splátky o cca 70 eur mesačne vyššie ako boli dojednané v zmluve nie sú zásadným zásahom do majetkovej sféry navrhovateľky, keď taktiež v tomto štádiu konania súd nemá preukázané aký má navrhovateľka príjem, a čo jej z neho ostane po úhrade uvedených splátok,

nespochybňuje však tú skutočnosť, že v prípade úspechu navrhovateľky vo veci samej, je táto povinná vrátiť veriteľovi minimálne to čo dostala a nevrátila. Úspešnosť žaloby vo veci samej, ale s poukazom na uvedené nie je v tomto štádiu konania dosiaľ vylúčená. Odvolací súd je preto toho názoru, že prvý z predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia a to osvedčenie nároku navrhovateľky uplatneného žalobou je daný.

Odvolací súd je tiež toho názoru, že v danom prípade bola splnená i druhá zo základných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia a to osvedčenie, že je daná potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Listinnými dôkazmi založenými v spise, najmä Predložením Dohody o zrážkach zo mzdy a tiež výzvou k úhrade má súd osvedčené, že odporca vymáha u zamestnávateľa navrhovateľky úhradu nedoplatkov na splátkach pôžičky, pričom sám odporca uvedené ani nepoprel.

Pokiaľ bude navrhovateľka v konaní úspešná a súd dospeje k záveru o neplatnosti žalovaných zmlúv, pôžičku bude považovať za bezúročnú a bez poplatkov (čo nie je predbežne očividne vylúčené), bude si môcť od navrhovateľky vymáhať dlžnú sumu titulom bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OZ). Aby sa zabránilo vzniku bezdôvodného obohatenia u odporcu odvolací súd zhodne s prvostupňovým považoval za potrebné tomuto zamedziť a to formou nariadenia predbežného opatrenia, ktorým bude nariadené odporcovi zdržať sa uplatňovania predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy u zamestnávateľa navrhovateľa a ktorou bude zároveň zamestnávateľovi navrhovateľa ako tretej osobe v zmysle § 76 ods. 2 O.s.p., od ktorej to možno spravodlivo požadovať, nariadené zdržať sa realizácie zrážok zo mzdy navrhovateľky na základe pôžičky v prospech odporcu. Takéto rozhodnutie je v súlade i s konštantnou judikatúrou, ktorá umožňuje súdu uložiť platiteľovi mzdy povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy, keď dôvodom môže byť nezvyšovanie prípadného preplatku nedôvodne vykonaných zrážok (R-47/1974). Ukončením vykonávania zrážok na základe tohto predbežného opatrenia sa zároveň nevytvorí žiaden nenávratný alebo v budúcnosti nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov a na strane odporcu nemôže ďalším nevykonávaním týchto zrážok vzniknúť ani neprimeraná ujma, i s prihliadnutím na to, že dosiaľ mu už bola uhradená časť dlhu. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že za nariadené predbežné opatrenie zodpovedá navrhovateľka a v prípade, ak súd jej návrhu vo veci samej nevyhovie, bude s platením peňažného dlhu v omeškaní a odporcovi vznikne nárok na zaplatenie úroku z omeškania.

Z hore uvedených dôvodov bolo vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdené.

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.